

NACIONALINIS
EGZAMINŲ
CENTRAS

METODINĖS KONSULTACIJOS

ATSAKYMAI Į TIESIOGINĖS VAIZDO TRANSLIACIJOS „2016 M. UŽSIENIO KALBOS (ANGLŲ, PRANCŪZŲ, RUSŲ, VOKIEČIŲ) VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO KALBĖJIMO DALIES AKTUALIŲ NAUJIENŲ PRISTATYMAS“ DALYVIŲ KLAUSIMUS

2016 m. sausio mėn.

KLAUSIMAI	ATSAKYMAI
Kodėl lietuviška egzamino kalbėjimo dalis negali būti organizuojama pagal IB organizuojama kaip egzamino kalbėjimo dalis?	Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinis brandos egzaminas organizuojamas pagal šių dalykų egzamino programą, kuri parengta vadovaujantis Bendrosiomis ugdymo programomis.
Kodėl lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos neina laikyti centralizuotai? Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitai mokiniai ruošiasi kelis mėnesius, žino temas. Kodėl taip neorganizuojama užsienio kalbos kalbėjimo dalis?	Lietuvių kalbos ir literatūros viešojo kalbėjimo įskaita nėra brandos egzamino dalis. Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitoje (http://www.nec.lt/failai/5507_1.3_Lietuviu_kalbos_ir_literaturos_iskaitos_programa_2015.pdf) tikrinami ir vertinami mokinių bendrieji ir dalyko gebėjimai: 6.1. parengti ir pasakyti argumentuotą, į adresatą orientuotą viešąją kalbą; 6.2. gebėti naudotis įvairių informacijos šaltinių duomenimis, kritiškai atsirinkti informaciją, įvertinti jos tinkamumą ir patikimumą. Taigi skiriasi šių dviejų dalykų viešojo kalbėjimo paskirtis, formatas ir apimtis.
Kaip suprasti užsienio kalbos brandos egzamino programoje sakinį, kad visos egzamino dalys yra privalomos?	Egzamino programoje nurodyta, kad visos keturios egzamino dalys (kalbėjimas, skaitymas, rašymas, klausymas) yra privalomos, todėl mokiniai ir rinksis laikyti ne atskirą egzamino dalį, o visą egzaminą. Nei egzamino programoje, nei vykdymo instrukcijoje kol kas nėra reglamentuotos sankcijos kandidatui, kuris neatvyksta į kurią nors egzamino dalį (pvz., vėluoja į klausymo dalį). Atvykęs tik į vieną egzamino dalį (kalbėjimą arba raštu atliekamą dalį (klausymą, skaitymą, rašymą) galės gauti tik tos dalies įvertinimą taškais, kuris bus konvertuojamas į atitinkamus balus. Iš privalomų egzamino dalių surinkti taškai ir sudarys šio egzamino rezultatą.
Jei nuo 11 klasės nelankau rusų kalbos pamokų, ketinu laikyti egzaminą, ar reikės laikyti įskaitą žodžiu?	Pasirinkus laikyti užsienio kalbos (rusų) valstybinį brandos egzaminą, net jei ir nesimokoma šio dalyko, reikia laikyti visas keturias egzamino dalis.
Ar yra nustatyta, kas negali rinktis užsienio kalbos egzamino (pvz., mokinys, turintis neigiamą įvertinimą I pusmetyje)?	Pagal Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą mokiniams nėra draudžiama pasirinkti užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinį brandos egzaminą, jeigu jis pirmajame pusmetyje turi neigiamą dalyko įvertinimą.

<p>Kokiu principu egzamino kalbėjimo daliai bus atrenkami eksternai, kurių kalbos lygis Jums nėra žinomas. Kaip bus parenkamas jiems kalbėjimo partneris?</p>	<p>Informacijos apie eksternų turimą kalbos mokėjimo lygį ir jų turimą įvertinimą ugdymo procese Nacionalinis egzaminų centras (NEC) neturi. Visi kandidatai, apie kurių dalyko įvertinimus neturėsime informacijos, bus poruojami tarpusavyje.</p>
<p>Kaip bus vertinamas kalbėjimas, jei moksleivis turi įgimtą kalbos defektą? (Kriterijus – tartis.)</p>	<p>Kandidatai, kurie turi skirtingų specialiųjų ugdymosi poreikių, gali būti atleisti nuo šios egzamino dalies (Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 32 punktas) arba specialiųjų ugdymosi poreikių turintis kandidatas pateikia prašymą pritaikyti brandos egzaminus ir pedagoginės psichologinės tarnybos (švietimo pagalbos tarnybos) pažymą apie brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo pobūdį (Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 12 punktas). Rengiamo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) įsakymo „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. V-258 „Dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 11 ir 22 punktai.</p>
<p>Kaip pranešti mokiniams jų atsakinėjimo laiką?</p>	<p>Kiekviena mokykla, kuri registruoja kandidatus į užsienio kalbos valstybinį brandos egzaminą (VBE), duomenų perdavimo sistemoje KELTAS matys savo mokinių sąrašus su informacija apie tai, kokiam vykdymo centre kandidatai laikys egzamino dalį ir koks yra tikslus konkrečių kandidatų egzamino pradžios laikas.</p>
<p>Kaip pašnekovai, su kuriais būsim suporuoti egzamino kalbėjimo daliai?</p>	<p>Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalyje kandidatai egzamino vykdymo protokoluose bus suskirstyti į poras centralizuotai, atsižvelgiant į mokinių kalbos mokymosi lygį ir turimą pirmojo pusmečio įvertinimą.</p>
<p>Ar kandidatas, neatvykęs į egzamino kalbėjimo dalį be rimtos pateisinamos priežasties, gali dalyvauti egzamino dalyje raštu?</p>	<p>Taip, bet tokiu atveju jo egzamino įvertinimą sudarys tik trijų egzamino dalių gauti taškai, kurie bus konvertuojami į balus.</p>
<p>Ar abiejų porininkų monologo tema bus vienoda? Kokiu būdu bus renkama, kuris bus kalbėtojas A, o kuris B? Pagal pavardę? Ar atsitiktinai?</p>	<p>Vienos poros kandidatai gaus skirtingas monologo užduotis. Kiekvienas poros kandidatas, atvykęs į egzamino vykdymo patalpą, sužinos, kokį užduoties tipą – A ar B – jis atliks. Ši informacija bus fiksuota egzamino vykdymo protokole pagal protokolo numerį.</p>
<p>Jei kandidatas pavėluos į egzamino kalbėjimo dalį, ar jam bus leista atsakinėti vėliau ir ar teks jo porininkui laukti?</p>	<p>Egzamino kalbėjimo dalies vykdymo instrukcijos (http://www.nec.lt/failai/5744_UK_kalb_d_vykd_instr_2016.pdf) pastabose nurodyta, kad „kandidatai, pavėlavę ne daugiau kaip 15 minučių, įleidžiami į vykdymo ir vertinimo patalpas, tačiau jiems skirtas egzamino laikas nepratęsiamas. Tai reiškia, kad tiek pavėlavęs kandidatas dar gali eiti kalbėti be pasiruošimo su protokole nurodytu porininku, tik be pasiruošimo atsakinėjimui. Pavėlavusieji į užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) brandos egzamino kalbėjimo dalį daugiau kaip 15 minučių nuo jam skirto laiko pradžios šios egzamino dalies</p>

	nelaiko (Tvarkos aprašo 75.5 punktas, http://www.nec.lt/failai/5719_Tvarka20161215.pdf).
Jei kandidatas neturės poros, kas su juo kalbės atliekant dialogo užduotį?	Jei kandidatas pagal sudarytą egzamino vykdymo protokolą neturės poros arba kitas poros kandidatas pavėluos į egzamino kalbėjimo dalį daugiau kaip 15 min., kandidatas dialogo užduotį atliks su pokalbį palaikančiu vertintoju pagal tai porai skirtą užduotį.
Kaip mokinys turėtų prisistatyti egzamino kalbėjimo dalyje?	Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalies vykdymo instrukcijoje (http://www.nec.lt/failai/5744_UK_kalb_d_vykd_instr_2016.pdf), pagal kurią ir bus vykdoma egzamino dalis, nurodyta, kad prisistatydamas kandidatas pasako savo grupės pavadinimą ir eilės numerį vykdymo protokole. Kandidatas negali prisistatyti savo vardu ir pavarde.
O jei monologo metu mokinys visiškai pasimeta ir tyli, ar mokytojas kaip nors turėtų jį paskatinti, padėti?	Jei kandidatas nepradeda atsakinėti pagal monologo užduotį, pokalbį palaikantis vertintojas turi mandagiai ir padrąsinančiai jį paraginti kalbėti.
Kas nupirks egzamino kalbėjimo dalies vykdymui reikalingą aparatūrą?	Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo (http://www.nec.lt/failai/5719_Tvarka20161215.pdf) 152 punkte nurodyta: Už mokyklinių brandos egzaminų užduočių saugojimą savivaldybės administracijos patalpose, jų išdavimą mokykloms, valstybinių brandos egzaminų centrų aprūpinimą reikiamu kompiuterių, spausdintuvų, mikrofonų, laikmačių, lietuvių kalbos, dvikalbių žodynų skaičiumi ir kitomis dalykų brandos egzaminų vykdymo instrukcijose nurodytomis priemonėmis atsakingi savivaldybių administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys.
Ką daryti, jeigu kompiuteris užstrigo egzamino kalbėjimo dalies vykdymo metu arba dings internetas?	Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalies vykdymo instrukcijos pastabose (http://www.nec.lt/failai/5744_UK_kalb_d_vykd_instr_2016.pdf) nurodyta: 3) dingus interneto ryšiui vykdymo patalpoje, tai fiksuojama egzamino vykdymo protokole. Egzaminas pertraukiamas ir nevykdomas tol, kol nepašalinami interneto ryšio trikdžiai. Juos pašalinus, egzamino kalbėjimo dalis vykdoma tuo laiku pagal protokolą numatytiems kandidatams. Apie kandidatus, kuriems dėl interneto ryšio trikdžių egzamino kalbėjimo dalis neįvyko, informuojamas savivaldybės administracijos švietimo padalinys ir Nacionalinis egzaminų centras (nurodytais elektroninio pašto adresais arba faksu siunčiamos protokolų kopijos, skambinama telefonu); 4) jei vertinimo patalpoje kandidatų kalbėjimo metu kyla techninių nesklandumų, kandidatų pokalbis nepertraukiamas. Po šios kandidatų poros kalbėjimo kviečiamas vyresnysis vykdytojas. Techniniai nesklandumai šalinami netrikdant egzamino eigos. Esant nepašalinamiems techniniams trikdžiams, egzamino kalbėjimo dalis gali būti perkeliama į kitą dieną. Vykdymo instrukcijoje numatyta, kad kiekviename egzamino vykdymo centre turi būti atsarginis kompiuteris ir spausdintuvas.
Ar per egzamino kalbėjimo dalį bus kažkoks	Egzamino vykdymo patalpoje galima naudoti pakabinamą arba pastatomą mechaninį laikrodį. Jis

laikrodis ir atsakinėjantis galės pasižiūrėti, kiek laiko jau kalba? Sako, kad nebegalės mokinyms žiūrėti į laiką. Tikėkimės, tai netiesa. Ar gali būti naudojamas smėlio laikrodis?	gali būti kabinamas arba statomas taip, kad kandidatams būtų patogų matyti rodomą laiką. Smėlio laikrodžiai egzaminų vykdymo patalpoje negali būti naudojami.
Ar bus užsienio kalbos kalbėjimo dalies perlaikymas? Kaip jis bus organizuojamas? O objektyvumas?	Pagrindinės sesijos užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) VBE kalbėjimo dalyje atsakinėjęs, bet taškų negavęs kandidatas neturės perlaikyti kalbėjimo dalies. Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinių brandos egzaminų kalbėjimo dalies vykdymas pakartotinėje sesijoje vyks 2016 metų liepos 1 dieną (http://www.nec.lt/failai/5672_Tvarkarastis2016.pdf). Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo (http://www.nec.lt/failai/5719_Tvarka20161215.pdf) 22 punkte išvardyta, kokiais atvejais kandidatai laiko egzaminą pakartotinėje sesijoje. Pakartotinės sesijos valstybinių brandos egzaminų vykdymą reglamentuoja tokia pati egzaminų vykdymo instrukcija, kaip ir pagrindinėje sesijoje.
Į vertintojų mokymų seminarus ne visi papuolė, kad ir kaip norėjo dalyvauti.	Organizuodami mokymus tikėjomės ir mokymų dalyvių prašėme, kad jie būtinai pasidalytų mokymo medžiaga su kolegomis, kurie nepateko į mokymus (pvz., per metodinius pasitarimus mokykloje ar mieste / rajone). Savivaldybės administracijos atstovas, atsakingas už VBE organizavimą, jei yra būtinybė, gali mieste / rajone papildomai organizuoti mokymus (per veikiančius švietimo centrus ar dalyko metodines grupes). Nuo sausio 11 dienos mokymai vyksta virtualioje aplinkoje (kiekvienas užsiregistravęs į vertinimą mokytojas kreipiasi į savo mokyklos atsakingą už duomenų perdavimo sistemą KELTAS žmogų ir gauna prisijungimo slaptažodį).
Kokiu principu bus parenkamos mokyklos vertintojams?	Organizuojant egzaminų kalbėjimo dalies vertinimą svarbiausias principas – vertintojai vertins ne savo mokyklos kandidatus.
Kaip bus organizuotas vertintojų pareigų ir atsakomybės paskirstymas?	Valstybinio brandos egzaminų kalbėjimo dalies vertintojų, kaip ir kitų dalykų VBE vertintojų, funkcijos ir atsakomybė yra aprašyta brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos apraše (http://www.nec.lt/failai/5719_Tvarka20161215.pdf), 26 skyriuje „Kandidatų brandos egzaminų darbų vertinimas“. Kad būtų aiškiau, bus parengtas atskiras dokumentas.
Kokios egzaminų kalbėjimo dalies vyr. vertintojo funkcijos?	Bus parengtas atskiras dokumentas.
Jeigu egzaminų kalbėjimo daliai skiriami 3 mokytojai, kurie iš jų bus vertintojai, o kuris egzaminuotojas?	Per egzaminų bandomojo kalbėjimo dalies vykdymą paaiškėjo, kad rekomenduotina visiems vertintojams keistis vaidmenimis – dalį laiko vertinti kandidatų atliktis, o dalį būti pokalbį palaikančiu vertintoju. Tai yra vidinis vertintojų susitarimas, kaip per egzaminų vykdymo pertraukėles jie keisis vaidmenimis. Šį procesą turi koordinuoti vyresnysis vertintojas.
Kas vis dėlto užduoda papildomus klausimus,	Papildomus klausimus po monologo užduoties atsakinėjimo, jei yra poreikis, užduoda

vertintojas ar egzaminuotojas?	egzaminuojantis vertintojas. Daugiau informacijos galite rasti čia: http://www.nec.lt/failai/5666_Mokytoju_vaidmuo.pdf .
Kokias funkcijas / darbus egzaminuotojas turės atlikti be <i>follow-up</i> klausimų pateikimo?	Esame aprašę egzaminuojančiojo vertintojo vaidmenį: http://www.nec.lt/failai/5666_mokytoju_vaidmuo.pdf Taip pat jis turės atlikti kandidato atlikties įrašą į kompiuterį ir laikmačiu matuoti kandidato atsakinėjimo trukmę.
Ar nebūtų galima supaprastinti monologo ir dialogo vertinimo kriterijų taip, kad jie bent tilptų į vieną lapą (išskiriant kiekvieno punkto tik pačią esmę)?	Dabartinė vertinimo lentelė parengta po trejų metų tarimosi ir vertintojų mokymo. Jos formatas nesikeis. Užsienio kalbos (anglų) vertintojų mokymuose buvo naudotas vertinimo lentelės variantas, kuriame išskirta kriterijaus esmė. Su ja galite susipažinti (http://www.nec.lt/550/) ir naudoti ugdymo procese, bet užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalyje kandidatų atliktys bus vertinamos pagal 2015 m. gruodžio 14 d. NEC direktoriaus įsakymu Nr. (1.3.)-V1-115 patvirtintus vertinimo kriterijus (http://www.nec.lt/failai/5739_Kalbėjimo_vertinimo_kriterijai_patvirtinta.pdf).
Egzamino išlaikymo riba – 16 t. Vaikas surinks 25 t. už kalbėjimą – ir egzaminas išlaikytas?	Valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetas nustato ir patvirtina minimalią užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) brandos egzamino išlaikymo ribą taškais. Iki šių metų užsienio kalbos egzamino išlaikymo riba buvo 16 proc. užduoties taškų. Reikia atkreipti dėmesį, kad kandidatai po kalbėjimo dalies nežinos savo įvertinimo taškais, o viso egzamino įvertinimą taškais ir balais sužinos tik skelbiant viso egzamino rezultatus.
Kada bus PAVYZDINĖS 2016 m. anglų VBE užduotys?	Kaip ir kitų dalykų, kiekvienais metais pakartotinės sesijos ir pavyzdinės užduotys skelbiamos sausio mėnesio viduryje. Pirmiausia duomenų perdavimo sistemoje KELTAS (iki vasario 29 dienos), nuo kovo 1 dienos – ir interneto svetainėje. Informacija apie tai – http://www.nec.lt/naujienos/lapas/10/
NEC puslapyje pateikta video medžiaga, kuri neatitinka 2016 metų vertinimo kriterijų (pavyzdžiui, mokiniai skaito iš lapo, prisistato vardais). Tokia medžiaga klaidina ir mokytojus, ir mokinius.	Pateiktuose vaizdo įrašuose su skirtingomis kalbėjimo užduočių atlikimais siekiama iliustruoti skirtingus kalbos mokėjimo lygius (B1 ar B2), o ne tikslus egzamino kalbėjimo dalies vykdymo reikalavimus.
Per seminarą kalba vienaip, 2016 m vertinimo instrukcijoje – antraip, nors prirašyta labai daug, o čia atsiranda dar kitokios informacijos. Tai kuo remiantis bus organizuojama įskaita?	Užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo ir raštu atliekamos dalys bus vykdomos vadovaujantis 2015 m. gruodžio 14 d. NEC direktoriaus įsakymu Nr. (1.3.)-V1-115 patvirtintomis 2016 m. užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino kalbėjimo dalies vykdymo instrukcija (http://www.nec.lt/failai/5744_UK_kalb_d_vykd_instr_2016.pdf) ir užsienio kalbos (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) valstybinio brandos egzamino klausymo, skaitymo, rašymo dalių vykdymo instrukcija (http://www.nec.lt/failai/5745_UK_vykd_instr_2016.pdf). Kandidatų kalbėjimo dalies atliktys bus vertinamos pagal 2015 m. gruodžio 14 d. NEC direktoriaus įsakymu Nr. (1.3.)-V1-115 patvirtintus vertinimo kriterijus (http://www.nec.lt/failai/5739_Kalbėjimo_vertinimo_kriterijai_patvirtinta.pdf).